

Context van de klachtenregeling seksueel misbruik

Een algemene klacht over het handelen van kerkelijke functionarissen wordt bij voorkeur besproken met de betreffende kerkelijke functionaris. Als dit niet mogelijk is, of als het rechtstreekse contact tussen degene die onvrede heeft en de kerkelijke functionaris deze niet wegneemt, kan de onvrede zo nodig worden besproken of worden gemeld bij de diocesane bisschop die, nadat hij de betrokkenen heeft gehoord, beslist of, en zo ja welke maatregelen dienen te worden genomen.

In het specifieke geval van een klacht over seksueel misbruik door een kerkelijk functionaris ten opzichte van een pastoraal geldt, in verband met de aard van dit type klachten, een specifieke klachtenroute. De Oud-Katholieke Kerk van Nederland kent interne vertrouwenspersonen, vertrouwenspersonen van het Meldpunt Seksueel Misbruik in Pastorale Relaties en vertrouwenspersonen van Slachtofferhulp Nederland tot wie slachtoffers van seksueel misbruik zich kunnen wenden. Zij bieden een luisterend oor en verkennen met slachtoffers desgewenst de mogelijkheden van vervolgstappen en ondersteunen hen hierin.

Indien een melder dit wenst kan deze, al dan niet door tussenkomst van een vertrouwenspersoon, een klacht indienen bij de Klachtencommissie Seksueel Misbruik Oud-Katholieke Kerk van Nederland. Deze klachtencommissie onderzoekt de klacht en komt tot een oordeel daarover. Dit oordeel heeft de status van een advies aan de diocesane bisschop. Deze bisschop beslist of hij het oordeel van de klachtencommissie overneemt en of, en zo ja tot welke maatregelen de klacht aanleiding geeft. De bisschop informeert hierover de klager, degene over wie wordt geklaagd en de klachtencommissie. Het Collegiaal Bestuur wordt hierover eveneens door de bisschop geïnformeerd. Deze laatste informatieverstrekking gebeurt op basis van anonieme gegevens over de klager en degene over wie wordt geklaagd.

Bij het ontwikkelen van deze klachtenregeling zijn de adviezen meegenomen uit het rapport van de Onderzoekscommissie Seksueel Misbruik in de Oud-Katholieke Kerk van Nederland d.d. 9 oktober 2018.

Het Collegiaal Bestuur van de Oud-Katholieke Kerk van Nederland stelt de volgende regeling vast voor de behandeling van klachten over seksueel misbruik van een pastoraal door een kerkelijke functionaris:

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze klachtenregeling wordt verstaan onder:

Collegiaal Bestuur het bestuur van de Oud-Katholieke Kerk van Nederland zoals omschreven in artikel 160 van het Statuut voor de Oud-Katholieke Kerk van Nederland;

College van advies inzake kerkelijke rechts aangelegenheden	het college zoals omschreven in artikel 257 van het Statuut van de Oud-Katholieke Kerk van Nederland;
diocesane bisschop	de bisschop zoals omschreven in artikel 71 lid 1 van het Statuut van de Oud-Katholieke Kerk van Nederland;
Kerk	de Oud-Katholieke Kerk van Nederland;
kerkelijk functionaris	de persoon die betaald of onbetaald taken in de Oud-Katholieke Kerk van Nederland verricht;
klacht	iedere gemotiveerde schriftelijke uiting van onvrede over seksueel misbruik van een pastorant door een kerkelijk functionaris, ingediend bij de klachtencommissie;
klachtencommissie	de door het Collegiaal Bestuur in het leven geroepen Klachtencommissie Seksueel Misbruik Oud-Katholieke Kerk van Nederland;
klager	de pastorant, of de vertegenwoordiger van de pastorant zoals bedoeld in artikel 3.3 en 3.4, die een klacht indient of heeft ingediend bij de klachtencommissie;
pastorant	de persoon ¹ die contact heeft, of heeft gehad, met een kerkelijk functionaris in de context van de Kerk, waarin een machtsverschil of een leeftijdsverschil tussen de pastorant en de kerkelijke functionaris bestaat, dan wel een relatie van afhankelijkheid van de pastorant ten opzichte van de kerkelijke functionaris;
seksueel misbruik	grensoverschrijdend gedrag met een seksuele lading waarbij een machtsverschil of een leeftijdsverschil tussen de pastorant en de kerkelijke functionaris bestaat, dan wel een relatie van afhankelijkheid van de pastorant ten opzichte van de kerkelijke functionaris;
vertrouwens- persoon	de persoon die in opdracht van het Collegiaal Bestuur werkzaam is als intern vertrouwenspersoon, als vertrouwenspersoon van het Meldpunt Seksueel Misbruik in Pastorale Relaties, dan wel de vertrouwenspersoon van Slachtofferhulp Nederland, die tot taak hebben om slachtoffers van seksueel misbruik een luisterend oor te bieden, desgewenst met het slachtoffer de mogelijkheden van vervolgstappen te verkennen en hem daarin te ondersteunen.

Artikel 2 Verplichting om slachtoffers te wijzen op de vertrouwenspersonen

1. Geestelijken, pastoraal werkers, leden van kerkbesturen en leden van het Collegiaal Bestuur zijn verplicht slachtoffers die zich tot hen wenden met ervaringen van seksueel misbruik, te wijzen op de verschillende vertrouwenspersonen. Indien een slachtoffer contact met een vertrouwenspersoon wenst, zijn zij verplicht actief te bevorderen dat dit contact tot stand komt.

¹ Deze persoon kan zelf een onbetaalde kerkelijke functionaris zijn, voor zover hij contact heeft met een andere kerkelijke functionaris waarbij leeftijds- machtsverschil of een afhankelijkheidsrelatie aan de orde is zoals de koster, de acoliet of de misdienaar t.o.v. de pastoor of van een ander lid van het kerkbestuur.

Artikel 3 De klachtencommissie

1. De taak van de klachtencommissie is het onderzoeken en beoordelen of het aannemelijk is dat het in de klacht beschreven seksueel misbruik heeft plaatsgevonden en indien dit het geval is het zo nodig adviseren van de diocesane bisschop over te nemen maatregelen.
2. De klachtencommissie bestaat minimaal uit drie leden en minimaal één plaatsvervangende lid. De klachtencommissie wijst uit haar midden een voorzitter en een secretaris aan. De (plaatsvervangende) leden van de commissie worden voor vier jaar benoemd door het Collegiaal Bestuur, met de mogelijkheid om deze benoeming eenmaal met een zelfde termijn te verlengen. De voorzitter en de leden zijn geen (gast)lid van de Kerk. De secretaris kan, indien het Collegiaal Bestuur dit gewenst acht, (gast)lid zijn van de Kerk.
3. De voorzitter en de leden van de klachtencommissie beschikken bij voorkeur over kennis of ervaring in verband met de aanpak van seksueel misbruik, de secretaris heeft bij voorkeur een juridische achtergrond.
4. De klachtencommissie verricht haar werkzaamheden volgens deze regeling.
5. Indien een lid van de klachtencommissie meent dat de schijn van partijdigheid kan ontstaan omdat hij te nauw is betrokken bij (de klacht van) een klager of bij (de gedraging van) de persoon over wie wordt geklaagd, neemt hij geen deel aan de behandeling van de klacht.
6. De klager en de persoon over wie wordt geklaagd kunnen de klachtencommissie schriftelijk verzoeken een of meer leden van de klachtencommissie niet deel te laten nemen aan de behandeling van de klacht in verband met gereede twijfel over zijn of haar onafhankelijkheid in de betreffende klachtzaak. Het verzoek bevat de feiten en omstandigheden waaruit de gereede twijfel blijkt. Op het verzoek wordt binnen veertien dagen na ontvangst beslist door de klachtencommissie. Het lid of de leden op wie het verzoek zich richt, neemt of nemen geen deel aan de behandeling en besluitvorming over dit verzoek.
7. De klachtencommissie neemt geheimhouding in acht over al wat haar ter kennis komt in verband met haar taakuitoefening, tenzij de wet of deze regeling de klachtencommissie tot bekendmaking verplicht.

Artikel 4 Waarover en door wie een klacht kan worden ingediend

1. Bij de klachtencommissie kan een klacht worden ingediend voor zover deze betrekking heeft op seksueel misbruik van een pastoraat door een kerkelijk functionaris.
2. Een klacht kan alleen worden ingediend door de pastoraat die zelf als slachtoffer betrokken is bij het seksueel misbruik dat in de klacht wordt beschreven.
3. Indien de pastoraat zoals bedoeld in lid 2:
 - minderjarig is, kan degene die het gezag over de pastoraat uitoefent een klacht indienen en treedt deze op als klager namens de pastoraat;
 - meerderjarig is, doch door een beperking of stoornis niet in staat is tot het indienen van een klacht en het voeren van een klachtprocedure, kan de vertegenwoordiger van de pastoraat² een klacht indienen en treedt deze als klager namens de pastoraat op.

² Als vertegenwoordiger treden op de curator of de mentor van de pastoraat, indien de pastoraat geen curator of mentor heeft, kunnen als zijn vertegenwoordiger optreden: zijn echtgenoot, geregistreerde partner of levensgezel, en indien deze er niet is, of niet als zodanig op wil treden, kan een ouder, een broer of zus of een meerderjarig kind van de pastoraat als zijn vertegenwoordiger optreden.

Artikel 5 Het indienen van de klacht

1. De klager wendt zich met zijn klacht schriftelijk³ tot de klachtencommissie. De klager vermeldt in zijn klacht ten minste:
 - zijn naam, adres, woonplaats en contactgegevens;
 - het seksueel misbruik waarover wordt geklaagd, zo mogelijk met een aanduiding van de plaats of plaatsen waar en de periode waarin het misbruik plaats vond;
 - de naam, en indien bekend, de functie van degene over wie wordt geklaagd;
2. Anonieme klachten worden niet in behandeling genomen.
3. De klager kan zich rechtstreeks tot de klachtencommissie wensen, tussenkomst van een vertrouwenspersoon is geen vereiste.
4. Als tijdstip van ontvangst van een klacht geldt de datum waarop de klacht door de klachtencommissie wordt ontvangen.
5. De klachtencommissie zendt zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen drie weken na ontvangst van de klacht een bevestiging van ontvangst aan de klager en afschriften van de klacht aan degene over wie wordt geklaagd en aan de diocesane bisschop.
6. Indien de klachtencommissie een mondelinge klacht bereikt, wijst de commissie op de ondersteuning die de vertrouwenspersoon kan bieden bij het op schrift stellen van de klacht.

Artikel 6 Ontvankelijkheid van de klacht

1. Na ontvangst van de klacht beslissen de voorzitter en de secretaris van de klachtencommissie of de klacht ontvankelijk is.
2. Een klacht is niet ontvankelijk als deze niet voldoet aan de bepalingen van artikel 4 of artikel 5. eerste lid.
3. Zijn de voorzitter en de secretaris van de klachtencommissie van mening dat de klacht niet ontvankelijk is, dan laten zij dit uiterlijk binnen twee weken na verzending van de ontvangstbevestiging zoals bedoeld in artikel 5 vijfde lid, schriftelijk en gemotiveerd weten aan de klager, aan degene over wie wordt geklaagd en aan de diocesane bisschop.
4. Is de klacht niet ontvankelijk omdat deze, gelet op artikel 4 eerste lid, niet volledig is, dan wordt de klager alsnog in de gelegenheid gesteld om zijn klacht binnen een termijn van veertien dagen aan te vullen. De klager wordt daarbij gewezen op de mogelijkheid van ondersteuning door de vertrouwenspersoon.

Artikel 7 Klachtbehandeling

1. De klachtencommissie stelt degene over wie wordt geklaagd in de gelegenheid schriftelijk verweer te voeren tegen de klacht. Maakt degene over wie wordt geklaagd gebruik van de gelegenheid van schriftelijk verweer, dan zendt de klachtencommissie na ontvangst van het verweerschrift een afschrift daarvan toe aan de klager.
2. De klachtencommissie kan ten behoeve van de klachtbehandeling verzoeken om schriftelijke informatie bij: de klager, degene over wie wordt geklaagd, de diocesane bisschop en anderen, voor zover van belang voor de beoordeling van de klacht. Alle informatie die ter kennis komt van

³ Onder 'schriftelijk' wordt ook verstaan een attachment dat via email wordt verzonden.

de klachtencommissie is voor de klager en voor degene over wie wordt geklaagd ter inzage, tenzij het belang van inzage naar het oordeel van de klachtencommissie niet opweegt tegen de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van een persoon.

3. De klachtencommissie spreekt geen oordeel uit voordat de klager en degene over wie wordt geklaagd in de gelegenheid zijn gesteld mondeling te worden gehoord.
4. Het horen van de klager en degene over wie wordt geklaagd, geschiedt in beginsel in elkaars aanwezigheid. De klager en degene over wie wordt geklaagd kunnen de klachtencommissie verzoeken om afzonderlijk te worden gehoord. Indien de klager dit wenst, geeft de klachtencommissie in ieder geval gehoor aan dit verzoek. Indien degene over wie wordt geklaagd dit wenst, beslist de klachtencommissie of er gegronde redenen zijn om de betrokkenen afzonderlijk te horen. Indien gescheiden wordt gehoord, stelt de klachtencommissie de klager en degene over wie wordt geklaagd hiervan schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte.
5. De klager kan zich bij de klachtbehandeling laten bijstaan door één vertrouwenspersoon of door één andere persoon.. Degene over wie wordt geklaagd kan zich eveneens laten ondersteunen door één persoon.
6. De klachtencommissie is bevoegd getuigen en deskundigen te horen.
7. Van de hoorzitting(en) van de klachtencommissie wordt een schriftelijk verslag gemaakt dat wordt toegezonden aan de klager en aan degene over wie wordt geklaagd. De klachtencommissie geeft hen beiden de gelegenheid om binnen een termijn van veertien dagen te wijzen op feitelijke onjuistheden in het verslag voor zover deze feitelijke onjuistheden betrekking hebben op wat zij zelf hebben gezegd of wat zij zelf aan schriftelijke stukken hebben overlegd aan de klachtencommissie. Aanvullingen en correcties van de klager en degene over wie wordt geklaagd worden bij het verslag van de hoorzitting gevoegd.

Artikel 8 Oordeel van de klachtencommissie

1. De klachtencommissie stelt de klager, degene over wie wordt geklaagd en de diocesane bisschop binnen zes weken na de ontvangstbevestiging zoals bedoeld in artikel 5 vijfde lid schriftelijk en gemotiveerd in kennis van haar oordeel over de klacht.
2. De klachtencommissie kan aan haar oordeel een of meer aanbevelingen toevoegen. In haar aanbevelingen richt de klachtencommissie zich uitsluitend tot de diocesane bisschop.
3. Is het voor de klachtencommissie niet mogelijk om haar oordeel binnen de in lid 1 genoemde termijn uit te brengen, dan kan de klachtencommissie deze termijn met eenmaal vier weken verlengen. Zij doet daarvan schriftelijk en gemotiveerd mededeling aan de klager, aan degene over wie wordt geklaagd en aan de diocesane bisschop.

Artikel 9 Mededeling van de diocesane bisschop

1. De diocesane bisschop deelt de klager, degene over wie wordt geklaagd en de klachtencommissie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken na ontvangst van het oordeel van de klachtencommissie schriftelijk mee of hij het oordeel van de klachtencommissie over de klacht overneemt en of hij naar aanleiding van dit oordeel maatregelen zal nemen. Is dit laatste het geval dan beschrijft de diocesane bisschop de aard van de te nemen maatregelen. Indien de diocesane bisschop afwijkt van het oordeel van de klachtencommissie, legt hij in zijn besluit uit waarom hij anders oordeelt.

2. Is het voor de diocesane bisschop niet mogelijk binnen de termijn genoemd in lid 1 te reageren, dan kan de diocesane bisschop deze termijn met eenmaal vier weken verlengen. Hij doet daarvan schriftelijk en gemotiveerd mededeling aan de klager, aan degene over wie wordt geklaagd en aan de klachtencommissie.
3. De diocesane bisschop kan, indien hij dit noodzakelijk acht in verband met de te nemen maatregelen, niet geanonimiseerde gegevens over de klacht(procedure), het oordeel en de te nemen maatregelen verstrekken aan de andere bisschop van de Kerk en/of aan één of meer individuele leden van het Collegiaal Bestuur.
4. Na afronding van de klachtprocedure verstrekt de diocesane bisschop aan het Collegiaal Bestuur geanonimiseerde gegevens over de aard van de klacht en het oordeel van de Klachtencommissie. Hij vermeldt ook of hij dit oordeel heeft overgenomen en of, en zo ja welke maatregelen hij heeft getroffen. De diocesane bisschop bewaakt bij deze informatieverstrekking de anonimiteit van de klager en degene over wie wordt geklaagd.

Artikel 10 Verzoek tot heroverweging

1. De klager en degene over wie wordt geklaagd kunnen de diocesane bisschop verzoeken zijn beslissing zoals bedoeld in artikel 9 eerste lid te heroverwegen.
2. De diocesane bisschop bevestigt de ontvangst van dit verzoek zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen drie weken.
3. De diocesane bisschop legt het verzoek tot heroverweging voor advies voor aan het College van advies inzake kerkelijke rechtsaangelegenheden. Het College zal de diocesane bisschop binnen vier weken van zijn advies op de hoogte stellen.
4. Wijkt de diocesane bisschop in zijn beslissing op het verzoek om heroverweging af van het advies van het College van advies inzake kerkelijke rechtsaangelegenheden, dan neemt de diocesane bisschop het advies van dit College op in zijn beslissing en motiveert hij waarom hij tot een andere beslissing komt. De diocesane bisschop zendt zijn beslissing toe aan de klager, aan degene over wie wordt geklaagd en aan het College van advies inzake kerkelijke rechtsaangelegenheden.
5. De diocesane bisschop maakt zijn beslissing bekend binnen zes weken na de ontvangstbevestiging van het verzoek tot herziening. Is het voor de diocesane bisschop niet mogelijk om binnen deze termijn zijn beslissing bekend te maken, dan kan hij de termijn om een beslissing te nemen, eenmaal met vier weken verlengen. Van deze verlenging doet de diocesane bisschop schriftelijk en gemotiveerd mededeling aan de klager, aan degene over wie wordt geklaagd en aan het College van advies inzake kerkelijke rechtsaangelegenheden.
6. De diocesane bisschop stelt het Collegiaal Bestuur op de hoogte van de ontvangst van een verzoek om heroverweging en hij informeert het Collegiaal Bestuur eveneens over zijn beslissing op het verzoek tot heroverweging waarbij hij vermeldt of hij al dan niet het advies van het College van advies inzake kerkelijke rechtsaangelegenheden heeft gevolgd.

Artikel 11 Klacht over gedraging van de diocesane bisschop

1. Indien een klacht betrekking heeft op seksueel misbruik door een bisschop, worden de verplichtingen en bevoegdheden die krachtens deze regeling toekomen aan de diocesane bisschop, uitgeoefend door de overige leden van het Collegiaal Bestuur.
2. Een verzoek tot heroverweging van het genomen besluit wordt in geval van een klacht zoals bedoeld in lid 1 ingediend bij het Collegiaal Bestuur die het verzoek voor legt aan het College van

advies inzake kerkelijke rechtsaangelegenheden. Wijkt het Collegiaal Bestuur in zijn beslissing op het verzoek tot heroverweging af van het advies van het College, dan neemt het Collegiaal Bestuur dit advies op in zijn beslissing. De termijnen zoals genoemd in artikel 10 zijn van toepassing.

Artikel 12 Slotbepalingen

1. Deze klachtenregeling laat onverlet alle rechten die de wet pastoraal biedt ter zake van seksueel misbruik gepleegd door kerkelijke functionarissen..
2. Deze klachtenregeling treedt in werking op 20 september 2019 en vervangt alle eerdere klachtenregelingen.
3. Deze regeling kan door het Collegiaal Bestuur worden gewijzigd of ingetrokken.
4. Deze regeling kan worden aangehaald als 'Klachtenregeling Seksueel Misbruik Oud-Katholieke kerk van Nederland'.

Vastgesteld door het Collegiaal Bestuur te Amersfoort op 19 september 2019